

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Зовнішньоекономічна діяльність промислових підприємств»

Галузь знань		07 «Управління і адміністрування»	Освітній рівень		бакалавр			
Спеціальність		075 «Маркетинг»	Семестр		ба, бб			
Освітньо-професійна програма		«Маркетинг»	Тип дисципліни		вільного вибору циклу професійної підготовки			
Факультет		Економіки і менеджменту	Кафедра		Менеджмент			
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	4	120	18	-	36	-	66	Залік

ВИКЛАДАЧІ

Шубна Олена Василівна, shubnaalena@gmail.com

Кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи – 21 рік.
Автор понад 50 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі 4 монографій з актуальних проблем економіки та управління.
Провідний лектор з дисциплін: маркетинг інновацій, маркетинговий менеджмент, управління інноваціями, методи прийняття управлінських рішень, міжнародний менеджмент, зовнішнь-економічна діяльність промислових підприємств.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	«Мікро- та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Організація підприємницької діяльності»
Освітні компоненти для яких є базовою	Кваліфікаційна робота бакалавра

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>	<p>СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.</p> <p>СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.</p> <p>СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.</p> <p>СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.</p> <p>СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.</p> <p>СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності</p>

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – Р)

- Р5.** Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.
- Р15.** Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.
- Р18.** Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.
- Р19.** Реалізовувати функції маркетингу в умовах промислового виробництва та B2B-ринку

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	Навчальна дисципліна «Зовнішньо-економічна діяльність промислових підприємств» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг». Засвоєння основних тем курсу спрямовані на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок стосовно прийняття управлінських рішень щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності, її ефективності та особливостей правового регулювання, а також набуття практичних вмій у вирішенні певного кола економічних проблем, що постають перед вітчизняними підприємствами на зовнішніх ринках; розвиток у студента здібностей до діагностики проблем, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності та їх вирішення.
Мета	надання здобувачам вищої освіти широких теоретичних, практичних знань і вмій у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств; набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль –залік (очний, дистанційний)
«Правила гри»	<p>Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання</p> <p>Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.</p> <p>Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.</p> <p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p> <p>Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.</p> <p>Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.</p> <p>За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.</p> <p>Політика академічної доброчесності</p> <p>Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

<p align="center">Лекція 1</p>	<p>Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p align="center">Практичне заняття 1,2</p>	<p>Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності <i>Заняття 1</i> (семінар). Сутність та принципи зовнішньоекономічної діяльності. Основні функції та практичне значення зовнішньоекономічної діяльності. Основні суб'єкти і види зовнішньоекономічної діяльності. <i>Заняття 2</i> (семінар) Моделі зовнішньоекономічної діяльності. Право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД. Характерні риси сучасної системи ЗЕД.</p>	<p align="center">Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> Світові ціни: сутність, особливості, класифікація. Тарифна ескалація. Дискримінаційні або недружні дії іноземних держав та міжнародних угруповань. Порядок розрахунку валютної ефективності експорту та імпорту. Рентабельність експорту та економічний ефект експорту. Інтегральний економічний ефект: сутність та порядок розрахунку. Інформаційне забезпечення проведення розрахунків ефективності зовнішньоекономічної діяльності компанії. Демпінгова маржа. Антидемпінгове розслідування. Митна вартість товарів, що експортуються. Послуги, які надаються транспортно-експедиторськими фірмами. Сутність управління персоналом підприємства, що здійснює ЗЕД. Підходи до підбору кадрів для роботи на підприємстві, що здійснює ЗЕД. Міжнародні розрахунки за допомогою документарного акредитиву. Алгоритм вивчення кон'юнктури світового ринку. Управління маркетингом на підприємстві, що займається ЗЕД. Міжнародний маркетинг: сутність, особливості. Факторний аналіз ефективності ЗЕД підприємств.
<p align="center">Лекція 2</p>	<p>Тема 2. Рівні організаційного управління зовнішньоекономічною діяльністю</p>	<p align="center">Практичне заняття 3,4</p>	<p>Тема 2. Рівні організаційного управління зовнішньоекономічною діяльністю <i>Заняття 3</i> (семінар). Сутність управління зовнішньоекономічною діяльністю. Методи та види управління зовнішньоекономічною діяльністю. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Рівні процесу управління ЗЕД. <i>Заняття 4</i> (семінар). Державні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. Регіональні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. Недержавні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємствах.</p>	
<p align="center">Лекція 3</p>	<p>Тема 3. Механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p align="center">Практичне заняття 5,6</p>	<p>Тема 3. Механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності <i>Заняття 5</i> (семінар). Економічні методи регулювання ЗЕД. Митно-тарифне регулювання. Види мит. Тарифні ставки та їх види. Економічні наслідки введення мита. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види кількісних обмежень: квотування, ліцензування, «добровільні» обмеження експорту. <i>Заняття 6</i> (семінар). Квоти та їх види. Економічні наслідки введення квот. Фінансові методи регулювання. Сутність демпінгу та його види. Сутність валютного контролю. Порядок організації розрахунків в міжнародній валюті.</p>	
<p align="center">Лекція 4</p>	<p>Тема 4. Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності</p>	<p align="center">Практичне заняття 7,8</p>	<p>Тема 4. Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності <i>Заняття 7</i> (семінар). Захист прав українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності: процедура захисту та її учасники. Арбітражний суд: мета діяльності та компетенції. Органи державного регулювання, відповідальна за відповідь на недружні або дискримінаційні дії іноземних держав. <i>Заняття 8</i> (семінар). Недобросовісна конкуренція. Антидемпінгові та компенсаційні заходи. Нормальна вартість. Експортна ціна. Легітимні та нелегітимні субсидії. Зростаючий імпорту. Види заходів проти зростаючого імпорту.</p>	

Лекція 5	Тема 5. Базові організаційно-правові умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Практичне заняття 9,10	Тема 5. Базові організаційно-правові умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства <i>Заняття 9</i> (семінар). Режим сприяння зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Стимулюючі фактори. Фактори зовнішнього середовища, які впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності національних підприємств. Режим сприяння. Організаційно-функціональна структура зовнішньоекономічної діяльності підприємства. <i>Заняття 10</i> (семінар). Модульна контрольна робота 1.
Лекція 6	Тема 6. Митне оформлення експортних та імпорتنних операцій	Практичне заняття 11,12	Тема 6. Митне оформлення експортних та імпорتنних операцій <i>Заняття 11</i> (семінар) Сутність митного контролю. Порядок та складові проведення митного контролю. Митна вартість товарів, що імпортуються. Процедура визначення митної вартості товару. <i>Заняття 12</i> (семінар). Сертифікація імпорتنних та експортних товарів. Порядок митного оформлення товарів та транспортних засобів. Попереднє та основне митне оформлення. Види митного режиму. Вантажна митна декларація. Документальне митне оформлення.
Лекція 7	Тема 7. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних умов	Практичне заняття 13,14	Тема 7. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних умов <i>Заняття 13</i> (семінар). Міжнародні перевезення: сутність та регулювання. Міжнародний транспортний коридор. Облік експортних та імпорتنних операцій. Правове регулювання міжнародних перевезень. <i>Заняття 14</i> (семінар). Законодавча база в Україні з питань здійснення міжнародних перевезень. Організація міжнародних перевезень. Ліцензування. Основні завдання транспортування. Послуги, які надаються транспортно-експедиторськими фірмами.
Лекція 8	Тема 8. Страхування у зовнішньоекономічній діяльності	Практичне заняття 15, 16	Тема 8. Страхування у зовнішньоекономічній діяльності <i>Заняття 15</i> (семінар). Страхування: сутність, характерні ознаки та учасники. Функції та специфіка страхування у зовнішньоекономічній діяльності. Договір страхування та його основні пункти. Види страхування. <i>Заняття 16</i> (семінар). Страхування вантажів. Страхування відповідальності перевізника. Страхування міжнародного туризму. Страхування при виробничо-інвестиційній моделі зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
Лекція 9	Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств	Практичне заняття 17, 18	Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств <i>Заняття 17</i> (семінар). Економічна ефективність зовнішньоекономічної операції. Критерії економічної ефективності та порядок їх розрахунку. Принципи розрахунку показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності компанії. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод. <i>Заняття 18</i> (семінар). Модульна контрольна робота.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: HohlBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних; Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних.

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=66>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	<p>1. Дунська А.Р., Кузнєцова К.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навч. посіб. Київ: КПІ ім. І. Сікорського. 2022. 181 с.</p> <p>2. Подцерковний О.П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с.</p> <p>3. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. 6-те вид., перероб. та доп. / за ред. Козака Ю. Г. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 292 с.</p> <p>4. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с.</p> <p>5. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 356 с.</p> <p>6. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон: навч. посіб. 6-те вид., перероб. та доп. / за ред. Ю. Г. Козака. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 290 с.</p> <p>7. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб./ Михайлова Л. І., Дашутіна Л. О., Могильна Л. М. та ін. / за ред. д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с.</p> <p>8. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: Априорі. 2019. 460 с.</p> <p>9. Ольшанський О. В., Яцун Л. М., Селютін В. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Харків: ХДУХТ, 2019. 103 с.</p>	Додаткові джерела	<p>1. Шпомер А. І. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ. 2019. 255 с.</p> <p>2. Операційний менеджмент: навч. посіб. / І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз / за ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.</p> <p>3. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: підручник. Київ: Арттек. 2018. 312 с. URL:</p> <p>4. Федорова В.О., Блага В.В. Логістика: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В., 2019.</p> <p>5. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 292 с. URL:</p> <p>6. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / Ситник Н. С., Стасишин А.В., Дубик В.Я., та ін. /; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: Априорі, 2019. 460 с.</p> <p>7. Коваленко Л.О., Голуб В.М., Абакуменко О.В., Маргасова В.Г. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 232 с.</p> <p><i>Інтернет-ресурси:</i></p> <p>1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 07.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text</p> <p>2. Закон України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 28.04.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text</p> <p>3. Закон України «Про Митний тариф» № 674-IX від 06.04.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text</p> <p>4. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» № 332-XIV від 13.02.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text</p> <p>5. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» № 330-XIV від 13.02.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text</p> <p>6. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001. № 2210-III. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 12, ст. 64. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text</p>
--------------------	---	-------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Репозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати ті, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на практичних заняттях	10	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Тестування	15	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
ІЗ (Презентація, як результат самостійної роботи студента)	20	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Самостійна робота	20	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Модульна контрольна робота	35	0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумковий залік	100				

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Вид навчальних занять та контролю	Розподіл між навчальними тижнями																		Вид підсумкового семестро-вого контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ЗАЛІК
Практ. заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Сам. робота	3	3	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	
Консультації				Конс						Конс						Конс			
Поточний контроль	ВК	УО	УО	УО	УО	Т	УО	УО		УО	УО	ІЗ	УО	УО	УО	УО	К		
Модулі	●-----●-----●-----●																		
Контроль по модулю №1						М1					СР								
Контроль по модулю №2																		МКР	
Контроль самостійної роботи						ЗСР							ЗСР	ЗСР			ЗСР		

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Зовнішньо-економічна діяльність промислових підприємств»

<https://docs.google.com/forms/d/1HvxuwtTIXI6KO9ucBIso-XL6u5iQiL5mgYrgIS9utGc/edit>

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент
Протокол № 1 від 29.08.2023

Завідувач кафедри:

 /Фоміченко І.П./

Розробник:

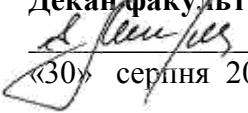
 /Шубна О.В./

Гарант освітньої програми:

 рцева О.Є./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

 /Мироненко Є.В./

«30» серпня 2023 р.

